

Spis treści

Wstęp do wydania polskiego	
Historia wobec pamięci	7
Przedmowa do wydania francuskiego	25
Przedmowa do wydania włoskiego z roku 1986	31
Rozdział I. Relacja przeszłość/teraźniejszość	41
1. Opozycja przeszłość/teraźniejszość w psychologii	43
2. Relacja przeszłość/teraźniejszość w świetle językoznawstwa	45
3. Relacja przeszłość/teraźniejszość w myśli nieoswojonej	48
4. Refleksje ogólne o relacji przeszłość/teraźniejszość w świadomości historycznej	50
5. Rozwój relacji przeszłość/teraźniejszość w myśli europejskiej od greckiej starożytności do wieku XIX	53
6. Wiek XX między obsesją przeszłości, historią w teraźniejszości a fascynacją przyszłością	58
Rozdział II. Stary, starożytny (dawny)/nowoczesny	65
1. Zestawienie charakterystyczne dla Zachodu i dwuznaczne	65
2. Istota problemu tkwi po stronie nowoczesnego	66
3. Ambiwalencja określenia <i>starożytny (dawny)</i> : antyk grecko- -rzymski i inne starożytności	68
4. Nowoczesny i jego konkurenci — nowoczesny i nowość, nowoczesny i postęp	71
5. Starożytny, stary (dawny)/nowoczesny, nowożytny i historia: spory starożytników z nowożytnikami w Europie preindustrialnej (VI–XVIII wiek)	72
6. Relacja starożytny (dawny)/nowoczesny i historia: modernizm, modernizacja, nowoczesność (XIX–XX wiek)	78
<i>Modernizm</i>	78
<i>Modernismo</i>	79
<i>Modernizm</i>	79
<i>Styl modernistyczny (Modern Style)</i>	81
<i>Modernizacja</i>	84
<i>Nowoczesność</i>	88
7. Dziedziny modernizmu	90

8. Warunki historyczne rozpoznania nowoczesności	96
9. Paradoxy nowoczesności	98
Rozdział III. Pamięć	101
1. Pamięć etniczna	106
2. Rozkwit pamięci, od oralności do pisma, od prehistorii do antyku	109
3. Pamięć w średniowiecznej Europie	121
4. Postępy pamięci pisanej i figuratywnej od renesansu do naszych czasów	136
5. Współczesne przemiany pamięci	146
6. Podsumowanie: stawka pamięci	155
Rozdział IV. Historia	158
1. Paradoxy i niejednoznaczności historii	164
<i>Historia – nauka o przeszłości czy „każda historia jest historią współczesną”?</i>	164
<i>Wiedza i władza: obiektywizm i manipulacja przeszłością</i>	170
<i>Niepowtarzalne i uniwersalne: uogólnienia i prawidłowości historii</i>	176
<i>Kochajcie to, czego nigdy nie ujrzycie dwa razy</i>	176
2. Mentalność historyczna: ludzie i przeszłość	191
3. Filozofia historii	223
4. Historia jako nauka: rzemiosło historyka	253
5. Historia dzisiejsza	274
Bibliografia połączona z dodatkiem bibliograficznym	295